

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τεύχος 55

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Σύνταξη-Επιμέλεια:

*Π. Λάρδα, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Ε. Ξυδιά, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄*

- Φεβρουάριος 2021-

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη Βόρεια Μακεδονία το 2019	4
-Απανθρακοποίηση έως το 2026 στη Βόρεια Μακεδονία	4
-Οι καταναλωτές φυσικού αερίου από 1.1.2021 θα λαμβάνουν χαμηλότερους λογαριασμούς κατά 6,16%	4
-Αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων στη Βόρεια Μακεδονία	4
-52 εκατ. δηνάρια για έργα που θα αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση	4
-Δείκτες τιμών εισαγωγής από τον τομέα «Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου», Νοέμβριος 2020	5
1.2 Κατασκευών, δομικών υλικών και Real Estate	5
-Η μέση τιμή των διαμερισμάτων στα Σκόπια φτάνει τα 1.400 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο	5
-Επιδοτήσεις Υπουργείου Οικονομικών της ΔτΒΜ για αγορά σπιτιού ή διαμερίσματος	5
1.3 Τραπεζικός Τομέας & Χρηματιστηριακή αγορά	5
-ΜΒΑ: Πολίτες και επιχειρήσεις οφείλουν στις τράπεζες 353,3 δισ. δηνάρια	5
-Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή ψηφίζει αλλαγές στον Νόμο για την Τράπεζα Ανάπτυξης	5
-Αύξηση τραπεζικών καταθέσεων στη Βόρεια Μακεδονία, παρά την πανδημία και την οικονομική κρίση	6
-Αύξηση δανείων πολιτών και εταιρειών της Βόρειας Μακεδονίας	6
1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής	6
-Η Κυβέρνηση θα επιδοτήσει με 1,1 εκατ. ευρώ τους παρόχους αεροπορικών εταιρειών	6
-Μποκβάρσκι: Επενδύσεις 200 εκατ. ευρώ σε οδικές υποδομές το 2021	6
-Κατασκευή του σιδηροδρόμου προς τη Βουλγαρία αξίας 600 εκατ. ευρώ	7
1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας τροφίμων	7
-Βαconvski: 9,2 εκατ. ευρώ για επενδύσεις σε γεωργικές επιχειρήσεις	7
-Οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας δαπανούν το 41% του μηνιαίου προϋπολογισμού για τρόφιμα	7
-Οι επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων αντιμετώπισαν απώλειες έως και 60% το 2020	7
-Δείκτες τιμών στη γεωργία, Δεκέμβριος 2020	7
-Ρεκόρ των τελευταίων δέκα ετών οι εξαγωγές και εισαγωγές τροφίμων του 2019	8
1.6 Βιομηχανικός Τομέας	8
-Μείωση του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία τον Νοέμβριο 2020	8
-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών, σύνολο, Νοέμβριος 2020	8
-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών στη μη εγχώρια αγορά, Νοέμβριος 2020	8
-Δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής, Νοέμβριος 2020	8
1.7 Τομέας Τουρισμού	9
-Σοβαρές απώλειες στον τομέα του τουρισμού	9
-Διαδικτυακό Συνέδριο για τον Τουρισμό στη μετα-COVID Εποχή (Σκόπια, 21.1.2021)	9
-Έλεγχος ταξιδιωτών με rapid test στο αεροδρόμιο των Σκοπίων	9
1.8 Τομέας Εμπορίου	9
-Εξωτερικό εμπόριο, Ιανουάριος - Νοέμβριος 2020	9
-Δείκτης τιμών τροφοδοσίας, Δεκέμβριος 2020	10
1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος	10
-Εθνικό Σχέδιο εμβολιασμού Covid-19 στη Βόρεια Μακεδονία	10
-EBRD και Komercijalna Banka προωθούν περιβαλλοντικές επενδύσεις - Δάνειο 1 εκατ. ευρώ για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων κατοικιών	10
-ΟΗΕ: Επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 σε θέσεις εργασίας	11

1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	11
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας (22.01.2021)	11
-Επέκταση της "Adora	11
-Η Κυβέρνηση κατέβαλε 10,6 εκατ. ευρώ σε εταιρείες της TIDZ για επενδύσεις το 2020	11
-Η ASOM αντιτίθεται στο νέο σχέδιο νόμου για τα τυχερά παιχνίδια	11
-Περισσότερο από € 1 εκατ. στην επιχειρηματικότητα, ανταγωνιστικότητα και καινοτομία	11
2. Οικονομικές ειδήσεις	12
-Ο νέος συντελεστής ΦΠΑ επηρεάζει τους τομείς της φιλοξενίας και της εστίασης στη ΔτΒΜ	12
-Ηπιότερες επιπτώσεις της κρίσης COVID το 2 ^ο τρίμηνο 2020, ευνοϊκότερες εξελίξεις στην οικονομία της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας	12
-Πληθωρισμός 1,2% το 2020	12
-Προπαρασκευαστική συνάντηση για το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων 2021-2023	12
-PRO: 125 εταιρείες έλαβαν κρατική βοήθεια, αλλά δεν κατέβαλαν μισθούς	13
3. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	13
-Μνημόνιο Κατανόησης για επενδύσεις και εξωτερικό εμπόριο μεταξύ Ελλάδος-Βόρειας Μακεδονίας	13
-Πρωτοβουλία του ΥΠΕΞ Βόρειας Μακεδονίας για τριμερή συνεργασία μεταξύ της Βόρειας Μακεδονίας, της Βουλγαρίας και της Αλβανίας	13
-Δημιουργία συστήματος αγροτικών ασφαλίσεων στη Βόρεια Μακεδονία σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία της Τουρκίας (TARSIM)	14
-Συμμετοχή Αντιπροέδρου κ. Bytqari στα εγκαίνια του Κέντρου του ΟΟΣΑ στην Κωνσταντινούπολη	14
4. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	15
-Πτώση της Βόρειας Μακεδονίας στην 111 ^η θέση στον Διεθνή Δείκτη Διαφθοράς για το 2020	15
-Δείκτης τιμών καταναλωτή και δείκτης λιανικής τιμής, Δεκέμβριος 2020	15
-Ζάεφ: Μειώνεται ο αριθμός των υπαλλήλων της Δημόσιας Διοίκησης το 2021	15
-Έρευνα: 24% των νέων στη Βόρεια Μακεδονία χωρίς εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση	16
COVID-19: Μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού & σχετική με τον κορωνοϊό ειδησιογραφία	16
-Ο Π/Θ της Βόρειας Μακεδονίας ανακοινώνει 5 ^η δέσμη μέτρων για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης εξ' αιτίας της πανδημίας COVID-19	16
-Η 5 ^η δέσμη μέτρων πρέπει να στοχεύει στη ρευστότητα των επιχειρήσεων	16
-15 Επιχειρήσεις στο Γκόστιβαρ λαμβάνουν 500 επιχορηγήσεις από την CARE International	16

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skorje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησιογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 Ενέργεια και Ορυκτά

-Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στη Βόρεια Μακεδονία το 2019

Το 2019, η συνολική ακαθάριστη παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ανήλθε σε 1.343.808 γιγαβατώρες (GWh), που αντιστοιχεί στο 22,9% της συνολικής ακαθάριστης παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και σε σύγκριση με την ακαθάριστη παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια ανανεώσιμων πηγών ενέργειας το 2018 μειώθηκε κατά 31,6%, σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποτελούσε το 44,2% της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στα νοικοκυριά το 2019. Πέρυσι, οι σταθμοί αιολικής ενέργειας παρήγαγαν 101.807 μεγαβατώρες (MWh), οι σταθμοί ηλιακής ενέργειας 23.225 (MWh), οι μονάδες παραγωγής βιοαερίου 55.102 MWh και οι υδροηλεκτρικοί σταθμοί 1.163.673 MWh. Η μέση ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στα νοικοκυριά το 2019 ήταν 4,0 κιλοβατώρες (KWh) κατά κεφαλήν, ενώ η μέση συνολική ακαθάριστη ημερήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας ήταν 10,2 KWh κατά κεφαλήν.

-Απανθρακοποίηση έως το 2026 στη Βόρεια Μακεδονία

Ο Διευθυντής των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (εταιρεία ESM) της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, κ. Vasko Kovacevski, δήλωσε κατά τη διάρκεια του συνεδρίου «Όραμα για την ενεργειακή μετάβαση 2040» ότι έως το 2025 ή το 2026 το 1^ο μπλοκ του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής REK Bitola θα απενεργοποιηθεί και θα αντικατασταθεί με εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας που θα λειτουργεί με φυσικό αέριο. «Θα είναι ένας σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με αέριο ισχύος 250 MW, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την τροφοδοσία ηλεκτρικής ενέργειας και θέρμανσης. Σκοπεύουμε να πραγματοποιήσουμε ανακαίνιση όλων των άλλων μπλοκ μέχρι το τέλος του 2023, και μέχρι το τέλος του 2026 αναμένουμε να πραγματοποιήσουμε πλήρη απαλλαγή από άνθρακα των διαδικασιών παραγωγής ενέργειας. Μεταξύ των σχεδίων μας είναι επίσης η πλήρης διακοπή λειτουργίας του εργοστασίου παραγωγής ενέργειας Oslomej και η αντικατάστασή του με φωτοβολταϊκά με ισχύ 100 MW, ένα έργο που βρίσκεται ήδη σε πλήρη εξέλιξη και η κατασκευή βρίσκεται σε αρχική φάση. Αυξάνουμε επίσης την ικανότητα του πάρκου ανεμογεννητριών στο Bogdanici. Πραγματοποιούμε επενδύσεις που θα μας βοηθήσουν να στραφούμε σε πιο φιλικούς προς το περιβάλλον ενεργειακούς πόρους», δήλωσε ο κ. Kovacevski.

-Οι καταναλωτές φυσικού αερίου από 1.1.2021 θα λαμβάνουν χαμηλότερους λογαριασμούς κατά 6,16%

Η Ρυθμιστική Επιτροπή Ενεργειακών και Υδάτινων Υπηρεσιών ενέκρινε απόφαση για τη μείωση του τιμολογίου για τη μεταφορά φυσικού αερίου κατά μέσο όρο 6,16%. Η απόφαση αρχίζει να ισχύει την 1^η Ιανουαρίου 2021. «Οι βασικοί λόγοι για τη μείωση του τιμολογίου μεταφοράς φυσικού αερίου είναι οι αυξημένες ποσότητες φυσικού αερίου, καθώς και ο αντίκτυπος της χαμηλότερης τιμής εισαγωγής φυσικού αερίου», δήλωσε ο κ. Marko Bislimoski, Πρόεδρος της Ρυθμιστικής Επιτροπής Ενεργειακών και Υδατικών Υπηρεσιών (ERC). Η ERC αποφασίζει για το τιμολόγιο μεταφοράς φυσικού αερίου μία φορά το χρόνο.

-Αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων στη Βόρεια Μακεδονία

Η Ρυθμιστική Επιτροπή Ενέργειας (ERC) εξέδωσε απόφαση, στις 18.01.2021, για αύξηση των τιμών καυσίμων. Ειδικότερα, η τιμή του Eurosuper BS-95 αυξάνεται κατά 1 δηνάριο, ενώ του Eurosuper BS-98 και του ελαφρά οικιακού πετρελαίου κατά 1,5 δηνάρια. Ειδικότερα, οι νέες τιμές των καυσίμων που τέθηκαν σε ισχύ είναι: 63 δηνάρια ανά λίτρο για το Eurosuper BS-95, 65 δηνάρια ανά λίτρο για το Eurosuper BS-98, 54,5 δηνάρια ανά λίτρο για το Eurodiesel και ανά λίτρο έξτρα ελαφρού οικιακού πετρελαίου, και 30,8 δηνάρια ανά 1 κιλό πετρελαίου μαζούτ.

-52 εκατ. δηνάρια για έργα που θα αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση

Ποσό 52 εκατ. δηναρίων έχουν διατεθεί στον κρατικό προϋπολογισμό, για το τρέχον έτος, για έργα ενεργειακής απόδοσης στα νοικοκυριά, σύμφωνα με δήλωση του Υπουργού Οικονομίας κ. Κρέσνικ Μπεκτέσι.

-Δείκτες τιμών εισαγωγής από τον τομέα «Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου», Νοέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Νοέμβριο του 2020, οι τιμές εισαγωγής από τον τομέα «Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου» αυξήθηκαν κατά 2,0% σε μηνιαίο επίπεδο και μειώθηκαν κατά 37,5% σε ετήσιο επίπεδο.

1.2 Κατασκευών, δομικών υλικών και Real Estate

-Η μέση τιμή των διαμερισμάτων στα Σκόπια φτάνει τα 1.400 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο

Οι τιμές των ακινήτων, ειδικά των διαμερισμάτων στα Σκόπια, έχουν αυξηθεί τους τελευταίους μήνες ως αποτέλεσμα της κρίσης covid-19. Αυτή τη στιγμή, η μέση τιμή των διαμερισμάτων στα Σκόπια είναι 1.400 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο. Από τον κατασκευαστικό τομέα ενημερώνουν ότι αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες και απώλειες ως αποτέλεσμα της κρίσης covid-19. Σύμφωνα με εκπροσώπους του κατασκευαστικού τομέα, οι τιμές των υλικών σιδήρου, για παράδειγμα, αυξήθηκαν κατά περίπου 20%. Αντίστοιχες αυξήσεις υπήρχαν και στις τιμές άλλων δομικών υλικών.

-Επιδοτήσεις Υπουργείου Οικονομικών της ΔτΒΜ για αγορά σπιτιού ή διαμερίσματος

Με νέα δημόσια πρόσκληση το Υπουργείο Οικονομικών καλεί τους πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας να υποβάλουν αίτηση για επιδοτήσεις της αγοράς νέων ακινήτων. Οι επιχορηγήσεις στεγαστικών δανείων θα φτάνουν έως 50.000 ευρώ, με περίοδο πληρωμής 20 ετών ή λιγότερο. Οι επιδοτήσεις παρέχουν χαμηλό επιτόκιο για τα δάνεια, ήτοι κατά τα πρώτα τρία χρόνια είναι 2,9%, και για τα επόμενα δύο χρόνια 3,9%. Οι προϋποθέσεις για τους αιτούντες είναι οι ακόλουθες: δεν πρέπει να έχουν ήδη ακίνητα στο όνομά τους, τα μηνιαία εισοδήματά τους δεν πρέπει να ξεπερνούν τα 900 ευρώ εάν δεν είναι παντρεμένοι ή 1.300 εάν είναι παντρεμένοι, το διαμέρισμα ή το σπίτι που σκοπεύουν να αγοράσουν πρέπει να είναι πρόσφατα κατασκευασμένο και η τιμή δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 900 ευρώ/τ.μ., ενώ το ακίνητο δεν πρέπει να έχει επιφάνεια μεγαλύτερη από 150 τ.μ. Πέρυσι για αυτό το έργο, το Υπουργείο Οικονομικών έλαβε 278 αιτήσεις, εκ των οποίων 259 εγκρίθηκαν. Από την έναρξη του έργου πριν από λίγα χρόνια, σχεδόν 1.700 πολίτες κατάφεραν να αποκτήσουν σπίτια

1.3 Τραπεζικός Τομέας & Χρηματιστηριακή αγορά

-MBA: Πολίτες και επιχειρήσεις οφείλουν στις τράπεζες 353,3 δισ. δηνάρια

Τα στοιχεία της Ένωσης Τραπεζών της Βόρειας Μακεδονίας (MBA) αποκαλύπτουν ότι τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα της χώρας οφείλουν στις τράπεζες, συνολικά, περίπου 353,3 δισ. δηνάρια. Τα στοιχεία αποκαλύπτουν επίσης ότι ο αριθμός των πιστώσεων στις τράπεζες που χορηγούνται στους πολίτες ή σε εταιρείες τον Νοέμβριο του 2020 αυξήθηκε κατά 5,4%. «Οι πιστώσεις των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά 8,3% σε σύγκριση με το 2019. Μπορούμε επίσης να σημειώσουμε σημαντική μείωση των επενδύσεων στον επιχειρηματικό τομέα, κυρίως λόγω της αβεβαιότητας που προκαλείται από την πανδημία COVID-19», δήλωσε η κα Maja Stevkonksa-Sterijeva από το MBA.

-Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή ψηφίζει αλλαγές στον Νόμο για την Τράπεζα Ανάπτυξης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ενέκρινε αλλαγές στο Νόμο για την Αναπτυξιακή Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας, οι οποίες πρόκειται να θέσουν σε λειτουργία το ταμείο εγγυήσεων των 10 εκατ. ευρώ, το οποίο θα παρέχει στήριξη σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις που επλήγησαν από την πανδημία COVID-19. "Το ταμείο θα οργανωθεί εντός της Αναπτυξιακής Τράπεζας, με κεφάλαιο 10 εκατ. ευρώ που θα παρέχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Μόλις εγκριθούν οι αλλαγές σε σύνοδο ολομέλειας του Κοινοβουλίου, το ταμείο θα τεθεί αμέσως σε ισχύ. Προβλέπεται ότι το ταμείο αυτό θα λειτουργήσει μεσοπρόθεσμα, δηλαδή θα παρέχει συνεχή στήριξη σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις για να ξεπεράσουν τις συνέπειες της πανδημίας COVID-19", δήλωσε ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Dimitar Kovacevski.

-Αύξηση τραπεζικών καταθέσεων στη Βόρεια Μακεδονία, παρά την πανδημία και την οικονομική κρίση
Οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας κατάφεραν να αποταμιεύσουν χρήματα κατά τη διάρκεια της πανδημίας και οικονομικής κρίσης. Οι συνολικές αποταμιεύσεις στις τράπεζες στο τέλος του 2020 ανήλθαν σε 7 δισ. ευρώ. Εξ αυτών, 4,637 δισ. ευρώ αποταμιεύθηκαν από τους πολίτες, ενώ τα υπόλοιπα από εταιρείες. Πέρυσι, οι πολίτες αποταμίευσαν επιπλέον 205 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της εδώ Κεντρικής Τράπεζας. Ένα χρόνο νωρίτερα, τον Δεκέμβριο του 2019, οι αποταμιεύσεις των πολιτών ήταν 4,432 δισ. ευρώ, ή 205 εκατ. ευρώ λιγότερα. "Τον Δεκέμβριο 2020, οι συνολικές καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 3,0% σε μηνιαία βάση, επηρεασμένες από την αύξηση των καταθέσεων, με ελαφρώς υψηλότερο μερίδιο του εταιρικού τομέα. Σε ετήσιο επίπεδο, οι συνολικές καταθέσεις ήταν υψηλότερες κατά 5,9%, ως συνέπεια της αύξησης των καταθέσεων τόσο του ιδιωτικού όσο και του εταιρικού τομέα, με εντονότερο τον τομέα των «νοικοκυριών». Τον Δεκέμβριο 2020, οι συνολικές καταθέσεις των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά 2,3% σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Σε ετήσια βάση, η αύξηση των καταθέσεων είναι 4,6% και οφείλεται εξ ολοκλήρου σε υψηλότερες καταθέσεις και βραχυπρόθεσμες καταθέσεις σε ξένο νόμισμα, εν μέσω μείωσης σε άλλες συνιστώσες", ανέφερε σε δελτίο τύπου η Κεντρική Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας.

-Αύξηση δανείων πολιτών και εταιρειών της Βόρειας Μακεδονίας

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Βόρειας Μακεδονίας, το Δεκέμβριο 2020, τα δάνεια προς πολίτες και εταιρείες της Βόρειας Μακεδονίας αυξήθηκαν. Τα συνολικά δάνεια τους έφθασαν τα 5,8 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 3 δισ. ευρώ αφορούν δάνεια προς ιδιώτες. Σε σύγκριση με το 2019, αυξήθηκαν κατά 224 εκατ. ευρώ. Τα περισσότερα από τα δάνεια των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας είναι καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής

-Η Κυβέρνηση θα επιδοτήσει με 1,1 εκατ. ευρώ τους παρόχους αεροπορικών εταιρειών

Το 2021 η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας θα παράσχει 1,1 εκατ. ευρώ με τη μορφή επιδοτήσεων στους παρόχους αεροπορικών εταιρειών για τη δημιουργία νέων συνδέσεων από τα αεροδρόμια των Σκοπίων και της Αχρίδας. «Οι πάροχοι αεροπορικών εταιρειών είναι σημαντικοί κυβερνητικοί εταίροι. Αναμένουμε τους επόμενους μήνες από πολλές χώρες να άρουν τις ταξιδιωτικές απαγορεύσεις που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19 και να επανέλθει η εναέρια κυκλοφορία στο φυσιολογικό. Ο πάροχος αεροπορικών εταιρειών Wizz Air κατάφερε να αποκτήσει όλα τα κεφάλαια προσφέροντας νέες γραμμές, μεταξύ των οποίων είναι μια απευθείας πτήση Σκόπια-Αμπού Ντάμπι. Επίσης, το προηγούμενο έτος η ουκρανική εταιρεία Windrows ξεκίνησε τη λειτουργία απευθείας αεροπορικής πτήσης από το Κίεβο στα Σκόπια. Σε γενικές γραμμές, οι κυβερνήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο παρέχουν επιδοτήσεις για την αποκατάσταση της εναέριας κυκλοφορίας", δήλωσε ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών της Βόρειας Μακεδονίας, κ. Blagoj Bocvarski. Ο Γενικός Διευθυντής της TAV Βόρειας Μακεδονίας, κ. Metin Batak, δήλωσε ότι οι ταξιδιωτικές απαγορεύσεις των χωρών της ΕΕ για τους κατοίκους τρίτων χωρών εξακολουθούν να αποτελούν μεγάλο πρόβλημα για τους πολίτες της χώρας. "Οι πολίτες που κατέχουν διαβατήριο της Βόρειας Μακεδονίας δεν μπορούν να εισέλθουν σε κανένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ, εκτός από σπάνιες περιπτώσεις ειδικών θεωρήσεων για ιατρικούς και άλλους επιχειρηματικούς λόγους. Πρόσθετο πρόβλημα είναι επίσης η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς επιβάλλονται διαφορετικά μέτρα όταν πρόκειται για ταξίδια. Βρισκόμαστε σε διαπραγματεύσεις με το Υπουργείο Υγείας για να εισαγάγουμε δοκιμές για το COVID-19 στα αεροδρόμια των Σκοπίων και της Αχρίδας, προκειμένου να απλοποιήσουμε τις διαδικασίες για όσους εισέρχονται ή εξέρχονται από τη χώρα", δήλωσε ο Batak.

-Μποκβάρσκι: Επενδύσεις 200 εκατ. ευρώ σε οδικές υποδομές το 2021

Σε δηλώσεις του, ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών Μπλαγκόκι Μποτσοβάρσκι ανέφερε ότι το Υπουργείο και η Κυβέρνηση σκοπεύουν να επενδύσουν περίπου 200 εκατ. ευρώ το 2021 μόνο σε οδικές υποδομές. "Προχωρούμε στην κατασκευή του σιδηροδρόμου προς τη Βουλγαρία κατά μήκος του Διαδρόμου VIII. Εισερχόμαστε σε ένα έτος κατά το οποίο σκοπεύουμε να εντείνουμε τις επενδύσεις σε οδικές υποδομές, ειδικά σε εκείνες που επικεντρώνονται σε δρόμους εξπρές, καθώς επίσης σε 25 έργα κοινοτικής υποδομής", δήλωσε ο Μποτσοβάρσκι κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στο Κουμανόβο, όπου έλαβε γνώση για την

κατασκευή γέφυρας υπερβάσεως πάνω από την οδό Κουμανόβο-Σβέτι Νίκολε, για την οποία ανέφερε ότι θα βελτιώσει σημαντικά την ασφάλεια της κυκλοφορίας.

-Κατασκευή του σιδηροδρόμου προς τη Βουλγαρία αξίας 600 εκατ. ευρώ

"Ο σιδηρόδρομος προς τη Βουλγαρία περνά μέσα από δύσκολο έδαφος, χωρίζεται σε τρία μέρη και θέλουμε να συγχωνεύσουμε το πρώτο και το δεύτερο τμήμα σε μία φάση και να πάμε στην επιλογή μιας κατασκευαστικής εταιρείας, για αυτά τα δύο μέρη. Πρέπει να κατασκευαστούν 92 γέφυρες και 32 σήραγγες σε αυτόν τον σιδηρόδρομο και το ποσό των 600 εκατ. ευρώ περίπου δείχνει πόσο περίπλοκο είναι το έργο", δήλωσε ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών, Blagoj Bochnarski. Σημείωσε ότι πρόκειται για μια μακρά διαδικασία, αλλά κατά τη διάρκεια του έτους θα επιλεγεί μία εταιρεία για αυτά τα δύο τμήματα που θα είναι η πρώτη φάση των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων, και στη συνέχεια θα επιλεγεί ο ανάδοχος για το τρίτο μέρος του σιδηροδρόμου. Αποτελεί μέρος του Διαδρόμου 8 που συνδέει το Ιόνιο Πέλαγος με τον Εύξεινο Πόντο και είμαστε σαφώς αποφασισμένοι ότι οι υποδομές πρέπει να επισκευαστούν και να εισαχθούν καινοτομίες, ανέφερε ο Υπουργός.

1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας τροφίμων

-Bacovski: 9,2 εκατ. ευρώ για επενδύσεις σε γεωργικές επιχειρήσεις

Ο Οργανισμός Οικονομικής Στήριξης της Γεωργίας και της Αγροτικής Ανάπτυξης (AFSARD) ανακοίνωσε ότι η επεξεργασία των αιτήσεων για χρηματοδότηση από το μέτρο «Επενδύσεις σε υλικά μέσα εκσυγχρονισμού των γεωργικών επιχειρήσεων» από το Πρόγραμμα IPARD 2 βρίσκεται στο τελικό στάδιο. "Περίπου 350 αιτήσεις εγκρίθηκαν σε αυτή τη διαδικασία, για την παροχή περίπου 9,2 εκατ. ευρώ. Τα χρήματα θα διατεθούν με τη μορφή επιχορηγήσεων, για την κάλυψη του 60% των δαπανών για επενδύσεις, ή του 65% για νέους γεωργούς, ή του 70% για γεωργικές επιχειρήσεις που βρίσκονται σε ορεινές περιοχές", δήλωσε ο Διευθυντής του AFSARD Nikica Bacovski.

-Οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας δαπανούν το 41% του μηνιαίου προϋπολογισμού για τρόφιμα

Μια πρόσφατη έρευνα έδειξε ότι οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας δαπανούν περίπου το 41% των μηνιαίων εισοδημάτων τους για τρόφιμα, το οποίο είναι πολύ υψηλότερο από το μέσο όρο στην ΕΕ, μεταξύ 10% και 15%. Τα στοιχεία της Ομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Οργανώσεων της Βόρειας Μακεδονίας (EEM) για τον Νοέμβριο του 2020 έδειξαν ότι το μέσο καταναλωτικό καλάθι μιας τετραμελούς οικογένειας στη Βόρεια Μακεδονία εκτιμήθηκε σε 33.742 δηνάρια, εκ των οποίων 14.149 δηνάρια δαπανήθηκαν για τρόφιμα. Από τις χώρες της ΕΕ, οι πολίτες της Ιρλανδίας δαπανούν μόνο το 8,6% του μηνιαίου προϋπολογισμού τους για τρόφιμα, ενώ εκείνοι στη Ρουμανία δαπανούν για τρόφιμα το ένα τέταρτο του μηνιαίου προϋπολογισμού τους.

-Οι επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων αντιμετώπισαν απώλειες έως και 60% το 2020

Ο Vasko Ristovski από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Βόρειας Μακεδονίας (SKM) ενημέρωσε ότι ο τομέας παραγωγής τροφίμων αντιμετώπισε απώλειες μεταξύ 40% και 60% το 2020 λόγω της πανδημίας COVID-19. "Οι αγρότες και οι γεωργικές εταιρείες που ασχολούνται με την παραγωγή τροφίμων αντιμετώπισαν σοβαρές προκλήσεις με την εισαγωγή και εξαγωγή τροφίμων και υλικών. Ο αγρότης ήδη αντιμετώπιζε προβλήματα σε αυτή την περιοχή, ακόμη και πριν από την πανδημία, και τώρα, με τον COVID-19, τα προβλήματα αυτά έγιναν ακόμα πιο περίπλοκα", δήλωσε ο κ. Ristovski. Η κα Vaska Mojsosvska από την Εθνική Ομοσπονδία Αγροτών δήλωσε ότι ζήτησαν βοήθεια από το κράτος προκειμένου να αμβλύνουν το πλήγμα της πανδημίας για τις επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων. Πρόσφατα, ο Υπουργός Γεωργίας κ. Arjanit Hoxha δήλωσε ότι η Κυβέρνηση θα παράσχει 150 εκατ. ευρώ επιδοτήσεων και παρεμβατικών μέτρων για τον γεωργικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής τροφίμων.

-Δείκτες τιμών στη γεωργία, Δεκέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης τιμών στη γεωργία τον Δεκέμβριο του 2020 μειώθηκε κατά 4,9% στην ομάδα εισαγωγών, ενώ στην ομάδα παραγωγής μειώθηκε κατά 3,2% σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους. Τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2019, ο δείκτης τιμών για την εισαγωγή 1 (αγαθά που καταναλώνονται σήμερα στη γεωργία) ήταν 94,8 και ο δείκτης τιμών για την εισοδο 2 (επενδύσεις στη γεωργία) ήταν 100,3. Στην ομάδα παραγωγής τον Δεκέμβριο

του 2020, σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2019, ο δείκτης τιμών της παραγωγής καλλιεργειών ήταν 95,7 και ο δείκτης τιμών της κτηνοτροφικής παραγωγής ήταν 99,7.

-Ρεκόρ των τελευταίων δέκα ετών οι εξαγωγές και εισαγωγές τροφίμων του 2019

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 2019 πραγματοποιήθηκαν οι υψηλότερες εξαγωγές τροφίμων, τα τελευταία δέκα χρόνια αλλά ταυτόχρονα πραγματοποιήθηκαν και οι υψηλότερες εισαγωγές προϊόντων διατροφής. Τα δεδομένα θεωρήθηκαν ανησυχητικά, ως προς την εξάρτηση της χώρας από τις εξαγωγές σε προϊόντα διατροφής, ιδίως στο πλαίσιο της πανδημίας και της κρίσης που προκάλεσε. Το Εμπορικό Επιμελητήριο (SCM) επεσήμανε ότι απαιτείται μακροπρόθεσμη στρατηγική για την ανάπτυξη του γεωργικού τομέα στη χώρα, ιδίως στον τομέα της κτηνοτροφίας, ο οποίος αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη της βιομηχανίας μεταποίησης. Υπενθύμισε δε ότι η Κυβέρνηση έχει ανακοινώσει 150 εκατ. ευρώ σε επιδοτήσεις, αλλά και μέτρα παρέμβασης για τον αγροδιατροφικό τομέα.

1.6 Βιομηχανικός Τομέας

-Μείωση του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία τον Νοέμβριο 2020

Ο αριθμός των εργαζομένων στη βιομηχανία μειώθηκε κατά 4,2% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα πέρυσι, και κατά 4,7% την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στον τομέα της μεταποίησης κατά 4,5%, ακολουθούμενη από τον τομέα της εξόρυξης και λατομείων με 1,8% και ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και κλιματισμού με 1,6%. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, στους κύριους βιομηχανικούς ομίλους, η μεγαλύτερη μείωση καταγράφηκε στα ενδιάμεσα αγαθά κατά 5,7%, τα μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 5,2% και τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά κατά 3,6%.

-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών, σύνολο, Νοέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Νοέμβριο του 2020, οι τιμές βιομηχανικών παραγωγών, συνολικά, αυξήθηκαν κατά 0,3% σε μηνιαίο επίπεδο και σε ετήσιο επίπεδο κατά 0,4%. Τον Νοέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2020, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών, συνολικά, αυξήθηκαν στον τομέα «Ορυχείων και λατομείων» κατά 1,5% και στον τομέα «Μεταποίησης» κατά 0,3% ενώ μειώθηκαν στον τομέα «Ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» κατά 1,1%. Τον Νοέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2019, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών, συνολικά, αυξήθηκαν στον τομέα των «Ορυχείων και λατομείων» κατά 3,1% και στον τομέα «Ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» κατά 4,4%, ενώ στον τομέα «Μεταποίησης» οι τιμές παρέμειναν αμετάβλητες.

-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών στη μη εγχώρια αγορά, Νοέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Νοέμβριο του 2020, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών στη μη εγχώρια αγορά αυξήθηκαν κατά 0,5% σε μηνιαίο επίπεδο και μειώθηκαν κατά 0,1% σε ετήσιο επίπεδο. Τον Νοέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2020, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών στην μη εγχώρια αγορά αυξήθηκαν στον τομέα Ορυχείων και λατομείων κατά 2,1% και στον τομέα Μεταποίησης κατά 0,3%. Τον Νοέμβριο του 2020 σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2019, οι τιμές βιομηχανικών παραγωγών στην μη εγχώρια αγορά αυξήθηκαν στον τομέα Ορυχείων και λατομείων κατά 0,9%, ενώ στον τομέα Μεταποίησης οι τιμές μειώθηκαν κατά 0,2%.

-Δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής, Νοέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής τον Νοέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2019, ήταν 96,0. Η βιομηχανική παραγωγή στον τομέα Ορυχείων και Λατομείων τον Νοέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2019, αυξήθηκε κατά 8,7%, στον τομέα Μεταποίησης μειώθηκε κατά 6,2%, ενώ στον τομέα Ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού αυξήθηκε κατά 0,1%. Η μείωση στον τομέα Μεταποίησης οφείλεται κυρίως στη μειωμένη παραγωγή στους τομείς: προϊόντων διατροφής, προϊόντων καπνού, ενδυμάτων, προϊόντων από καουτσούκ και πλαστικών, βασικών μετάλλων, μεταλλικών προϊόντων, εκτός από μηχανήματα και εξοπλισμό και μηχανημάτων και εξοπλισμού π.δ.κ.α. Η βιομηχανική παραγωγή από τους Κυρίους Βιομηχανικούς Ομίλους τον

Νοέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2019, ήταν χαμηλότερη στα Διάρκη καταναλωτικά αγαθά κατά 33,4% και στα μη διάρκη καταναλωτικά αγαθά κατά 14,8%, αλλά υψηλότερη στην Ενέργεια κατά 3,5%, στα Ενδιάμεσα προϊόντα, εκτός από την ενέργεια κατά 4,0% και κεφαλαιουχικά αγαθά κατά 0,8%. Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2020, σε σύγκριση με τον Ιανουάριο - Νοέμβριο 2019, ήταν 89,4.

1.7 Τομέας Τουρισμού

-Σοβαρές απώλειες στον τομέα του τουρισμού

Το 2020 ολοκληρώθηκε με μείωση του συνολικού κύκλου εργασιών στον τομέα του τουρισμού κατά περισσότερο από 70% λόγω της πανδημίας COVID-19. Τα στατιστικά στοιχεία τον Οκτώβριο του 2020 δείχνουν ότι ο συνολικός αριθμός τουριστών που επισκέφθηκε τη χώρα και τους τουριστικούς προορισμούς της ανήλθε στις 414.824, καταγράφοντας μείωση 60,8% σε σύγκριση με το 2019. Ο αριθμός των ξένων τουριστών σημειώνει τεράστια μείωση κατά 84,2%. Τα στοιχεία δείχνουν επίσης ότι κατά την περίοδο μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου 2020, καταγράφηκαν συνολικά 1.589.009 διανυκτερεύσεις σε δυνατότητες φιλοξενίας, ήτοι 47,2% λιγότερες από το 2019. Η Daniela Vasilevska-Mihajlovski από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Βόρειας Μακεδονίας (SKM) αναφέρει ότι ο τουριστικός τομέας αντιμετωπίζει σοβαρές απώλειες. "Εν τούτοις, μπορώ επίσης να πω ότι τα κυβερνητικά μέτρα για την παροχή κουπονιών στους πολίτες για να περάσουν κάποιο χρόνο σε εγχώριες τουριστικές δυνατότητες έδωσαν κάποια θετικά αποτελέσματα, ειδικά το καλοκαίρι του 2020. Ο τουρισμός και η φιλοξενία είναι τομείς που μόλις τελειώσει η πανδημία, μπορούν να προσφέρουν πολύ καλά αποτελέσματα σε μάλλον σύντομο χρονικό διάστημα. Για να το επιτύχουμε αυτό, χρειαζόμαστε παρεμβατικά μέτρα, αλλά και συστηματικές λύσεις που θα αυξήσουν την εξαγωγική δραστηριότητα αυτών των τομέων, δηλαδή να καταστήσουμε αυτούς τους προορισμούς και τις υπηρεσίες πιο δημοφιλείς και στους ξένους τουρίστες. Οι επιχειρήσεις χρειάζονται στήριξη από το Κράτος, όχι για να κερδίσουν, αλλά για να μην καταρρεύσουν", δήλωσε η κα Vasilevska-Mihajlovski.

-Διαδικτυακό Συνέδριο για τον Τουρισμό στη μετα-COVID Εποχή (Σκόπια, 21.1.2021)

Περιφερειακό διαδικτυακό συνέδριο "Περιφερειακή δικτύωση και συνεργασία στον τουρισμό για την ανάκαμψη του τομέα στη μετα-COVID εποχή" πραγματοποιήθηκε στις 25.1.2021 στα Σκόπια, με τη συμμετοχή περισσότερων από 100 εκπροσώπων τουριστικών επιχειρήσεων και οργανισμών από Βόρεια Μακεδονία, Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Κόσσοβο, Σερβία και Ουκρανία. Στο συνέδριο, οι συμμετέχοντες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η περιφερειακή συνεργασία θα είναι ζωτικής σημασίας για την ανάκαμψη του τουριστικού τομέα σε όλες τις χώρες και ότι τα Δυτικά Βαλκάνια μπορούν να εργαστούν για την προώθηση των αγροτικών περιοχών όπου οι τουρίστες θα βιώσουν τον τοπικό πολιτισμό, τις παραδόσεις και την κουζίνα. Οι συνομιλητές συμφώνησαν να εργαστούν για τη δημιουργία ενός δικτύου που θα συνδέει τουριστικές επιχειρήσεις με άλλους οργανισμούς από διαφορετικές χώρες, οι οποίοι μπορούν να τους βοηθήσουν στην προώθηση των υπηρεσιών που προσφέρονται στους ξένους τουρίστες.

-Έλεγχος ταξιδιωτών με rapid test στο αεροδρόμιο των Σκοπίων

Προκειμένου να συμμορφωθεί με τους τελευταίους ταξιδιωτικούς περιορισμούς στις χώρες της ΕΕ / Σένγκεν, η ΤΑΥ, τουρκική εταιρεία που διαχειρίζεται τα αεροδρόμια στη Βόρεια Μακεδονία και το εργαστήριο γενετικής της κλινικής Zep Mitren άρχισαν να προσφέρουν στους επιβάτες γρήγορες δοκιμές αντιγόνων (rapid tests) αμέσως πριν από την αναχώρηση. Το ασθενοφόρο βρίσκεται ακριβώς έξω από το κτήριο του αεροδρομίου των Σκοπίων και η λήψη των αποτελεσμάτων διαρκεί περίπου 15 έως 20 λεπτά.

1.8 Τομέας Εμπορίου

-Εξωτερικό εμπόριο, Ιανουάριος - Νοέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, η συνολική αξία των εξαγόμενων αγαθών από τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2020 ανήλθε σε 322.706.639 χιλ. δηνάρια (5,23 δισ ευρώ), μείωση 11,3% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Η αξία των εισαγόμενων εμπορευμάτων την ίδια περίοδο ήταν 419.453.465 χιλιάδες δηνάρια (6,80 δισ ευρώ), ή 10,9% χαμηλότερη από την ίδια περίοδο πέρυσι. Το εμπορικό έλλειμμα την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2020 ήταν

96.746.826 χιλιάδες δηνάρια (1.57 δισ ευρώ). Η κάλυψη εισαγωγών ανά εξαγωγή την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2020 ήταν 76,9%. Το εξωτερικό εμπόριο προϊόντων δείχνει ότι στις εξαγωγές τα πιο σημαντικά προϊόντα υποστηρίζονται καταλύτες με πολύτιμα μέταλλα ή πολύτιμα μέταλλα ως δραστική ουσία, σετ καλωδίων ανάφλεξης και άλλα σύνολα καλωδίων ενός είδους που χρησιμοποιείται σε οχήματα, αεροσκάφη ή πλοία, μέρη του καθίσματος της υποομάδας 821.1 και σιδηρονικέλιο. Στις εισαγωγές, τα πιο σημαντικά προϊόντα είναι τα κράματα λευκόχρυσου και πλατίνας, ακατέργαστα ή σε μορφή σκόνης, πετρέλαια πετρελαίου και έλαια που προέρχονται από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα), προϊόντα επίπεδης έλασης από σίδηρο ή μη κράμα χάλυβα, όχι επενδυμένα επιμεταλλωμένα ή επικαλυμμένα και άλλα μέταλλα της ομάδας λευκόχρυσου και των κραμάτων τους, ακατέργαστα ή σε μορφή σκόνης. Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2020, σύμφωνα με τον συνολικό όγκο εξωτερικού εμπορίου, οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας ήταν η Γερμανία, η Μεγάλη Βρετανία, η Σερβία, η Κίνα και η Ελλάδα.

-Δείκτης τιμών τροφοδοσίας, Δεκέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής στατιστικής υπηρεσίας, ο δείκτης τιμών τροφοδοσίας τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2020, παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο. Ο δείκτης τιμών τροφοδοσίας τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, αυξήθηκε κατά 0,5%. Ο αθροιστικός δείκτης τιμών τροφοδοσίας για την περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, αυξήθηκε κατά 0,4%, ενώ σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2019 αυξήθηκε κατά 0,4%.

1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος

-Εθνικό Σχέδιο εμβολιασμού Covid-19 στη Βόρεια Μακεδονία

Η Κυβέρνηση επανεξέτασε και αποδέχθηκε το Εθνικό Σχέδιο εμβολιασμού Covid-19 στη Βόρεια Μακεδονία και έδωσε εντολή στο Υπουργείο Υγείας και σε άλλους αρμόδιους φορείς να το εφαρμόσουν και να υποβάλλουν τακτικές μηνιαίες εκθέσεις για την πρόοδο. Ο εμβολιασμός στη χώρα θα εφαρμοστεί σε τρεις φάσεις στις οποίες θα καλυφθούν διάφορες κατηγορίες πολιτών. Οι φάσεις, όπως διευκρινίζεται από την κυβερνητική υπηρεσία Τύπου, θα είναι σύμφωνες με τις αρχικές ποσότητες των διαθέσιμων εμβολίων και τις ομάδες εμβολιασμού προτεραιότητας κινδύνου. Τρεις κύριες ομάδες έχουν προτεραιότητα προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργία του συστήματος υγείας, να προστατευθούν όσοι διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο ασθένειας, επιπλοκών και θανάτου, και να διατηρηθούν οι βασικές υπηρεσίες υποδομής ζωτικής σημασίας. Οι υφιστάμενες υγειονομικές υποδομές και το επαγγελματικό προσωπικό που εφαρμόζει τους μέχρι στιγμής εμβολιασμούς στη χώρα θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του εμβολιασμού. Η οργάνωση του συστήματος θα προσαρμοστεί στις συνθήκες και τη στιγμή που θα υπάρξει μεγαλύτερος αριθμός εμβολίων, ο εμβολιασμός θα πραγματοποιηθεί σε ευρύτερο φάσμα με τη δυνατότητα συμμετοχής περισσότερων ομάδων εμβολιασμού και σημείων έναρξης, ανέφερε η δήλωση. Το εθνικό σχέδιο, όπως εξηγείται, περιλαμβάνει ασφαλή υλικοτεχνική υποστήριξη για την παραλαβή, αποθήκευση και διανομή εμβολίων στα σημεία εμβολιασμού όπου θα πραγματοποιηθεί ο εμβολιασμός.

-EBRD και Komercijalna Banka προωθούν περιβαλλοντικές επενδύσεις - Δάνειο 1 εκατ. ευρώ για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων κατοικιών

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης στηρίζει τις περιβαλλοντικές επενδύσεις στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας παρέχοντας δάνειο ύψους 1 εκατ. ευρώ στην Komercijalna Banka Skopje για τη χρηματοδότηση της Πράσινης Οικονομίας (Green Economy Financing Facilities/ GEFF). Τα κονδύλια θα διατεθούν για περιβαλλοντικές επενδύσεις σε κτίρια κατοικιών. Αυτό θα περιλαμβάνει επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες υψηλής απόδοσης, υλικά και λύσεις σε ιδιωτικές κατοικίες και κτίρια. "Είμαστε στην ευχάριστη θέση να επεκτείνουμε τις πράσινες δραστηριότητές μας στη Βόρεια Μακεδονία και καλωσορίζουμε την Komercijalna Banka Skopje σε αυτό το πρόγραμμα. Η στήριξη των πράσινων επενδύσεων είναι μία από τις βασικές προτεραιότητές μας και είμαστε ευτυχείς που μια από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Βόρειας Μακεδονίας συμμετέχει σε αυτές τις προσπάθειες... Οι πράσινες επενδύσεις συμβάλλουν στην ανάκαμψη της οικονομίας, και αυτό το δάνειο είναι ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση", δήλωσε ο κ. Andi Aranitasi, Εκπρόσωπος της EBRD για τη Βόρεια Μακεδονία.

-ΟΗΕ: Επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 σε θέσεις εργασίας

Τα Ηνωμένα Έθνη ανέφεραν στην τελευταία έκθεσή τους ότι, ο αριθμός των θέσεων εργασίας που χάθηκαν πέρυσι λόγω της πανδημίας υπερέβη τον αριθμό των θέσεων εργασίας που χάθηκαν κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 2009, κατά τέσσερις φορές.

1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας (22.01.2021)

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, αρ. τεύχους Νο.17/2021, που δημοσιεύθηκε στις 22 Ιανουαρίου τ.ε., είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA:

<https://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/73616>.

-Επέκταση της "Adora Engineering" σε Σερβία και Ελλάδα

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα, η εγχώρια κατασκευαστική εταιρεία "Adora Engineering" θα επεκτείνει τις επιχειρήσεις της σε Σερβία και Ελλάδα λόγω των δυσμενών επιχειρηματικών συνθηκών στη Βόρεια Μακεδονία. Ο κ. Vancho Chifliganec, Γενικός Διευθυντής της Adora Engineering και Πρόεδρος του Ομίλου Επιχειρήσεων Adora, αναφέρει ότι ο λόγος για την απόφαση αυτή είναι το δυσμενές επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα, αλλά και η αδυναμία κατασκευής στον Δήμο Centar όπου υπήρξε μορατόριουμ για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων. Τούτο είχε ως συνέπεια τη μείωση του υπαλληλικού προσωπικού της εταιρείας από μόλις 500 σε 25 περίπου υπαλλήλους.

-Η Κυβέρνηση κατέβαλε 10,6 εκατ. ευρώ σε εταιρείες της TIDZ για επενδύσεις το 2020

Η Διεύθυνση των Τεχνολογικών και Βιομηχανικών Αναπτυξιακών Ζωνών (TIDZ) αναφέρει ότι το 2020 έχουν καταβάλει 10,6 εκατ. ευρώ σε 29 εταιρείες ως στήριξη για την υλοποίηση των επενδύσεών τους, που αντιστοιχεί στο 94,4% της κρατικής βοήθειας που παρέχεται για επενδύσεις. Το συνολικό ποσό της βοήθειας που καταβάλλεται νωρίς σε εταιρείες της TIDZs ανέρχεται σε 51,2 εκατ. δηνάρια και από την Κυβέρνηση είπαν ότι αυτό θα πρέπει να ενθαρρύνει τους άλλους επενδυτές να υλοποιήσουν τα σχέδιά τους νωρίς. Οι TIDZ πραγματοποίησαν το 96% των δαπανών του προϋπολογισμού που προβλέπονται για το 2020 και το 100% των επενδύσεων κεφαλαίου. Για το 2021 η TIDZ σχεδιάζει επενδύσεις σε υποδομές ύψους 15 εκατ. ευρώ.

-Η ASOM αντιτίθεται στο νέο σχέδιο νόμου για τα τυχερά παιχνίδια

Η Ένωση Ιδιοκτητών Καταστημάτων Στοιχημάτων (ASOM) αντιτίθεται στην έγκριση του Σχεδίου Νόμου για τα Τυχερά Παιχνίδια, υποστηρίζοντας ότι θα έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια θέσεων εργασίας άνω των 8.000 ατόμων που εργάζονται σε αυτόν τον κλάδο. Το νέο σχέδιο νόμου προτείνει τα καταστήματα στοιχημάτων και τα καζίνο να μην βρίσκονται σε ακτίνα 500 μέτρων από σχολεία και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα. "Αυτό θα αναγκάσει τη μετεγκατάσταση των επιχειρήσεών μας, και δεδομένου ότι δεν έχουν πολλές από τις εταιρείες τους πόρους για να το κάνουν αυτό, θα έχει ως αποτέλεσμα την απόλυση περισσότερων από 8.000 εργαζομένων, ή σχεδόν το 98% του συνόλου των εργαζομένων σε αυτόν τον κλάδο. Εκτός αυτού, αυτός ο νόμος θα ανοίξει ένα παράθυρο ευκαιριών για την γκρίζα οικονομία και τα παράνομα στοιχήματα σε παράνομες τοποθεσίες. Η βιομηχανία τυχερών παιχνιδιών πραγματοποιεί ετήσια συνεισφορά στον κρατικό προϋπολογισμό περίπου 250 εκατ. ευρώ, και με αυτόν τον νόμο, το κράτος κινδυνεύει να χάσει αυτό το πολύ σημαντικό και πολύτιμο εισόδημα", δήλωσε ο Πρόεδρος της ASOM κ. Βάσκο Ιλιγιέφσκι.

-Περισσότερο από € 1 εκατ. στην επιχειρηματικότητα, ανταγωνιστικότητα και καινοτομία

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα και δηλώσεις του Υπουργού κ. Κρέσνικ Μπεκτέσι, το Υπουργείο Οικονομίας της Βόρειας Μακεδονίας στο πρόγραμμα επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας παρείχε 68,8 εκατ. δηνάρια (περίπου 1,1 εκατ. ευρώ) σε εταιρείες, τεχνίτες, διάφορα ιδρύματα και ενώσεις, για την πραγματοποίηση των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Ο νέος συντελεστής ΦΠΑ επηρεάζει τους τομείς της φιλοξενίας και της εστίασης στη ΔτΒΜ

Από την 01.01.2021, το καθεστώς ΦΠΑ της Βόρειας Μακεδονίας τροποποιήθηκε για να συμπεριλάβει ένα νέο φορολογικό συντελεστή 10%, επιπλέον του κανονικού συντελεστή 18% και του μειωμένου συντελεστή 5% που επιβάλλεται σε προϊόντα πρώτης ανάγκης. Αυτή είναι η πρώτη φορά που μια νέα τιμή εισήχθη από τότε που τέθηκε σε ισχύ ο νόμος περί ΦΠΑ. Το άρθρο 30α που προστέθηκε πρόσφατα στο Νόμο ορίζει την εφαρμογή ποσοστού 10% σε ορισμένες κατηγορίες εφοδιασμού που σχετίζονται με την εξυπηρέτηση στον κλάδο τροφίμων και ποτών. Αυτά περιλαμβάνουν: Προμήθεια τροφίμων και ποτών (εκτός από οινοπνευματώδη) για άμεση κατανάλωση στον τόπο παροχής υπηρεσιών τροφοδοσίας (εκτός από αλκοολούχα ποτά). Ως εκ τούτου, αυτή η καινοτομία θα μειώσει αποτελεσματικά τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή για τις υπηρεσίες εστιατορίου και εστίασης, προκειμένου να βοηθήσει τον τομέα της φιλοξενίας και να βελτιώσει τη ρευστότητα. Αναμένεται ότι η Κυβέρνηση θα δημοσιεύσει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τις κατηγορίες που επηρεάζονται. Κατά βάση, η πώληση ειδών διατροφής στη Βόρεια Μακεδονία (συμπεριλαμβανομένης της παράδοσης φαγητού στο σπίτι) υπόκεινται σε μειωμένο συντελεστή 5%, αλλά η προμήθεια έτοιμων τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών που καταναλώνονται στον τόπο όπου παρασκευάζονται (π.χ. εστιατόρια) καθώς και οι υπηρεσίες τροφοδοσίας υπόκεινται μέχρι πριν την τροποποίηση του νόμου, στον κανονικό συντελεστή του 18%, καθώς θεωρούνται παροχή υπηρεσιών. Ο νέος συντελεστής εισάγει ένα είδος μεσαίου χώρου, αλλά μένει να υπάρξουν περαιτέρω διευκρινήσεις για τον τρόπο που θα εφαρμοστεί η φορολογία αυτού του τομέα. Ωστόσο, τα αλκοολούχα ποτά θα συνεχίσουν να φορολογούνται με 18% ανεξάρτητα από τον τρόπο παράδοσης / παράδοσης.

-Ηπιότερες επιπτώσεις της κρίσης COVID το 3^ο τρίμηνο 2020, ευνοϊκότερες εξελίξεις στην οικονομία της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας

Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας καταγράφηκαν ηπιότερες αρνητικές επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης στις οικονομικές δραστηριότητες της χώρας και ευνοϊκότερες εξελίξεις στην οικονομία των νοικοκυριών, το τελευταίο τρίμηνο του 2020. Στη μηνιαία έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας αναφέρεται ότι, η πτώση του ΑΕΠ το 3^ο τρίμηνο 2020 έχει επιβραδυνθεί σημαντικά, ενώ οι επιδόσεις στα τρία πρώτα τρίμηνα είναι εντός των προσδοκιών των προβλέψεων του Οκτωβρίου 2020. Τα δημοσιευμένα στοιχεία και οι αναθεωρήσεις του ΑΕΠ δείχνουν ότι κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2020, κατά μέσο όρο, η οικονομία σημείωσε πραγματική πτώση 5,9%, η οποία είναι κοντά στις προβλέψεις του Οκτωβρίου (προβλεπόμενη μείωση 6,1%). Περισσότερες πληροφορίες βλ. στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://agora.mfa.gr/ta-grafeia-ikononikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/73890>

-Πληθωρισμός 1,2% το 2020

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Βόρειας Μακεδονίας, ο μέσος ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού το 2020 είναι 1,2% και είναι σύμφωνος με τις προβλέψεις του Οκτωβρίου (1,1%). Η δυναμική των τιμών καταναλωτή στην εγχώρια οικονομία το 2020 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις τιμές των τροφίμων, οι οποίες είναι υψηλότερες κατά 2,6%, καθώς και στη θετική συμβολή του βασικού πληθωρισμού που είναι 0,9%. Από την άλλη, οι τιμές της ενέργειας μειώθηκαν κατά 1,4%, επηρεασμένες από την υψηλή πτώση των τιμών του πετρελαίου στα παγκόσμια χρηματιστήρια, παρά το γεγονός ότι η επίδραση αυτή αντισταθμίστηκε εν μέρει από την απόφαση για αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης σε ορισμένα παράγωγα από τον Απρίλιο και την απόφαση για αύξηση της εγχώριας τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας από τον Αύγουστο. Στις κατηγορίες των τροφίμων, οι τιμές του ψωμιού και των δημητριακών, του κρέατος, των γαλακτοκομικών προϊόντων και των φρούτων αυξήθηκαν μέτρια. Ο βασικός πληθωρισμός οφείλεται κυρίως σε αλλαγές διοικητικού χαρακτήρα, που σχετίζονται με την αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης επί των τιμών του καπνού.

-Προπαρασκευαστική συνάντηση για το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων 2021-2023

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης για τις οικονομικές υποθέσεις Φατμίρ Μπιτίκι, ο Πρέσβυς της ΕΕ Ντέιβιντ Γκιρ, ο Υπουργός Οικονομικών Φατμίρ Μπεσίμι, ο Υπουργός Οικονομίας Κρέσνικ Μπεκτέσι, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής Γιάγκογκα Σάάπσκα, η Υπουργός Παιδείας Μίλα Καρόβσκα, ο Υπουργός Κοινωνίας της Πληροφορίας και Διοίκησης Τζέτον Σακίρι και ο Υπουργός Υγείας Βένκο Φιλίππσε πραγματοποίησαν στις 21.1.2021 προπαρασκευαστική συνεδρίαση σχετικά με το Πρόγραμμα Οικονομικών

Μεταρρυθμίσεων 2021-2023. Κύριος στόχος του προγράμματος είναι η υπέρβαση των επιπτώσεων από την κρίση covid-19, και θα περιλαμβάνει 20 μεταρρυθμιστικά μέτρα στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής προστασίας, της γεωργίας, της αγοράς εργασίας, της καινοτομίας, του ψηφιακού μετασχηματισμού, της ενέργειας, των μεταφορών και της καταπολέμησης της παραοικονομίας. Σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών Μπεσίμι, ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός δραστηριοτήτων για τη βελτίωση πολλαπλών τομέων είναι απαραίτητος για την επίτευξη καλών αποτελεσμάτων και πρόσθεσε ότι ο νέος νόμος για τον προϋπολογισμό θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του χάσματος μεταξύ του Προγράμματος Οικονομικών Μεταρρυθμίσεων και του μονοετούς δημοσιονομικού πλαισίου του κρατικού προϋπολογισμού, το οποίο είναι σημαντικό για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση των μέτρων.

-PRO: 125 εταιρείες έλαβαν κρατική βοήθεια, αλλά δεν κατέβαλαν μισθούς

Η Διευθύντρια της Υπηρεσίας Δημοσίων Εσόδων (PRO) κα. Sanja Lukarevska ενημέρωσε σε συνέντευξη Τύπου ότι, 125 επιχειρήσεις έλαβαν οικονομική βοήθεια από την Κυβέρνηση στο πλαίσιο των μέτρων κατά του COVID-19, αλλά δεν κατέβαλαν μισθούς στους υπαλλήλους τους. "Οι περισσότερες από αυτές τις εταιρείες είναι εγγεγραμμένες στα Σκόπια, το Τέτοβο και το Γκόστιβαρ και δραστηριοποιούνται στους τομείς του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, των μεταφορών, της κλωστοϋφαντουργίας, της φιλοξενίας κ.λπ. Όλες οι εταιρείες που έχουν καταχραστεί την κρατική βοήθεια θα αντιμετωπίσουν ποινικές κατηγορίες. Αρχικά, όταν αρχίσαμε να καταγράφουμε αυτές τις υποθέσεις, ο αριθμός των εταιρειών που δεν πληρώσανε μισθούς, παρά την κρατική βοήθεια που έλαβαν, ήταν 596. Ο αριθμός μειώθηκε σε 125, μετά την κίνηση νομικών διαδικασιών εκ μέρους της Κυβέρνησης. Προχωρούμε με τους ελέγχους και κάθε οντότητα που καταχράται την οικονομική βοήθεια που παρέχεται από την Κυβέρνηση θα αντιμετωπίσει τις νομικές επιπτώσεις», δήλωσε η κα Lukarevska.

3. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Μνημόνιο Κατανόησης για επενδύσεις και εξωτερικό εμπόριο μεταξύ Ελλάδος-Βόρειας Μακεδονίας

Στις 14.1.2021, ο Υπουργός Εξωτερικών της χώρας μας κ. Νίκος Δένδιας και ο Υπουργός Εξωτερικών της Βόρειας Μακεδονίας κ. Μπουγιάρ Οσμάνι υπέγραψαν, στην Αθήνα, Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ του Enterprise Greece (Οργανισμός Επενδύσεων και Εμπορίου της Ελλάδας) και του Οργανισμού Ξένων Επενδύσεων και Προώθησης Εξαγωγών στη Βόρεια Μακεδονία. Το Μνημόνιο προβλέπει τη συνεργασία των δύο φορέων, μέσω ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις εμπορικές πολιτικές, τους κανόνες, τους κανονισμούς, τις διαδικασίες, τα προγράμματα επιδοτήσεων και την ενημέρωση των στατιστικών και επιχειρηματικών δεδομένων σε τακτική βάση. Βασικός στόχος είναι η απλοποίηση των συνθηκών για το εμπόριο και την αμοιβαία υλοποίηση σχετικών έργων. Προβλέπονται επίσης τακτικές συναντήσεις εκπροσώπων και των δύο χωρών κατά τις οποίες θα συζητούν και θα ανταλλάσσουν ιδέες και προτάσεις για την υποστήριξη της οικονομικής συνεργασίας, του εμπορίου, της τεχνικής εμπειρογνομosύνης κ.λπ. Επιπλέον, και οι δύο χώρες θα παράσχουν αμοιβαία βοήθεια για τη διοργάνωση εκδηλώσεων που σχετίζονται με δραστηριότητες που αφορούν τρίτες χώρες. Το Μνημόνιο ισχύει για περίοδο τριών ετών, με τη δυνατότητα ανανέωσης της διάρκειας ισχύος του.

-Πρωτοβουλία του ΥΠΕΞ Βόρειας Μακεδονίας για τριμερή συνεργασία μεταξύ της Βόρειας Μακεδονίας, της Βουλγαρίας και της Αλβανίας

Ανακοίνωση του Υπουργείου Εξωτερικών της Βόρειας Μακεδονίας υπό τον τίτλο "Πρωτοβουλία 8": Σχέδιο πλατφόρμας για τριμερή συνεργασία μεταξύ της Βόρειας Μακεδονίας, της Βουλγαρίας και της Αλβανίας» αναφέρει ότι ο ΥΠΕΞ της χώρας, κ. Bujar Osmani, στις αρχές του νέου έτους απέστειλε επιστολή προς τους ΥΠΕΞ της Βουλγαρίας και της Αλβανίας, κα Ekaterina Zaharieva και κα Olta Xhaçka, δια της οποίας απηύθυνε πρόταση για νέα πολυτομεακή πρωτοβουλία - πολιτική πλατφόρμα μέσω της οποίας θα μπορούσε να ενισχυθεί και να εμβαθυνθεί η αμοιβαία συνεργασία ως συστατικό στοιχείο του στρατηγικού συμφέροντος των τριών χωρών. «Με βάση την πρόθεσή μας να επιταχύνουμε τα επενδυτικά έργα υποδομών, ενέργειας και επικοινωνιών κατά μήκος του Διαδρόμου VIII (8) προτείνεται να διαμορφώσουμε πολιτική πλατφόρμα, η οποία θα αποτελέσει πρόσθετο φόρουμ για την αναβάθμιση της αμοιβαίας συνεργασίας και την ενίσχυση των πολιτικών, οικονομικών, αμυντικών και αστυνομικών, πολιτιστικών και κοινωνικών ανταλλαγών, που

οπωσδήποτε θα έχουν ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ των λαών μας με σκοπό την οικοδόμηση αμοιβαίας μακροχρόνιας φιλίας», αναφέρει, σύμφωνα με την ανακοίνωση, στην επιστολή του ο εδώ ΥΠΕΞ κ. Osmani προς την κ. Zaharjeva και την κ. Xhaçka. Βασικός στόχος και θεμέλιο της "Πρωτοβουλίας 8" θα είναι ο τριμερής συντονισμός και η συνεργασία για τη στήριξη των επενδύσεων κατά μήκος του Διαδρόμου οκτώ (8). Η άρση των λόγων για τη συνεχή αναβολή των σχετικών έργων θα αποτελέσει θετική ώθηση για επιπλέον πολιτική, οικονομική, πολιτιστική και κοινωνική συνεργασία μεταξύ των τριών χωρών και θα έχει ανάλογη συνεισφορά στην αναβάθμιση της συνολικής συνεργασίας και στην ενίσχυση της ασφάλειας της περιοχής, ενώ θα έχει ιδιαίτερο αντίκτυπο στον κοινό στόχο της ευρωπαϊκής προοπτικής ολόκληρης της περιοχής, υποστηρίζει ο κ. Osmani. «Αυτό βέβαια θα έχει ως αποτέλεσμα και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ των λαών μας με σκοπό την οικοδόμηση αμοιβαίας μακροχρόνιας φιλίας. Ως επικεφαλής των διπλωματικών υπηρεσιών των τριών χωρών των Βαλκανίων, οι οποίες είναι μέλη του NATO και μέσω των οποίων συνδέεται η Αδριατική με τη Μαύρη Θάλασσα, και ως εκπρόσωποι των χωρών που συνδέουν την Ανατολή με τα Δυτικά Βαλκάνια θεωρώ ότι έχουμε την υποχρέωση να άρουμε τα γεωγραφικά, ιστορικά και πολιτικά εμπόδια που δυσκολεύουν τη συνδεσιμότητα και δυσχεραίνουν τη βαθύτερη συνεργασία», τονίζει, σύμφωνα με την ανακοίνωση, ο ΥΠΕΞ κ. Osmani στην επιστολή του.

-Δημιουργία συστήματος αγροτικών ασφαλίσεων στη Βόρεια Μακεδονία σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία της Τουρκίας (TARSIM)

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα, η Τουρκία θα παρέχει τεχνική βοήθεια στη Βόρεια Μακεδονία για τη δημιουργία συστήματος αγροτικών ασφαλίσεων. Όπως αναφέρεται, ο Υπουργός Γεωργίας, Δασονομίας και Διαχείρισης Υδάτων, κ. Arjaniit Hoxha, και ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Βόρειας Μακεδονίας, κ. Naser Nuredini, πραγματοποίησαν συνάντηση με τον Γενικό Διευθυντή της τουρκικής υπηρεσίας αγροτικών ασφαλίσεων TARSIM, κ. Serpil Gunal, τον Εκπρόσωπο του Υπουργείου Γεωργίας και Δασοκομίας της Τουρκίας, κ. Bekir Enguclu, και με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του TARSIM, κατά τη διάρκεια της οποίας συμφώνησαν για συνεργασία και παροχή τεχνικής βοήθειας εκ μέρους της Τουρκίας, καθώς και για τη δημιουργία ομάδων εργασίας με εκπροσώπους των δύο πλευρών με σκοπό τη δημιουργία συστήματος αγροτικών ασφαλίσεων στη Βόρεια Μακεδονία. «Αυτό το σύστημα θα προσφέρει μακροπρόθεσμη λύση για τα προβλήματα στον αγροτικό τομέα που προκύπτουν από φυσικές καταστροφές και κλιματικές αλλαγές, καθώς και για την προώθηση του αγροτικού ασφαλιστικού τομέα στη Βόρεια Μακεδονία. Οι κλιματικές αλλαγές αποτελούν σοβαρή απειλή για την αγροτική παραγωγή και απαιτείται οργανωμένη προσέγγιση στην προσαρμογή του συστήματος αγροτικών ασφαλίσεων και στην προστασία των αγροτικών προϊόντων μέσω της ασφάλισής τους», όπως ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Δασονομίας και Διαχείρισης Υδάτων της Βόρειας Μακεδονίας σε σχετικό δελτίο τύπου.

-Συμμετοχή Αντιπροέδρου κ. Bytyqi στα εγκαίνια του Κέντρου του ΟΟΣΑ στην Κωνσταντινούπολη

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης για οικονομικές υποθέσεις κ. Fatmir Bytyqi παρευρέθηκε και μίλησε στην τελετή έναρξης του νέου Κέντρου του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) στην Κωνσταντινούπολη. «Μέσω καλών οικονομικών πρακτικών και πολιτικών, μπορούμε να δημιουργήσουμε κοινωνίες με πιο ασφαλές περιβάλλον. Αισθάνομαι πολύ αισιόδοξος για την ατζέντα του ΟΟΣΑ για την οικονομική συνεργασία και την ανάκαμψη από τις συνέπειες της πανδημίας COVID-19. Η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας χρειάζεται μια τέτοιου είδους πλατφόρμα για να προχωρήσει προς τα παγκόσμια πρότυπα και φιλοδοξίες, γι' αυτό και βλέπω αυτό το Κέντρο στην Κωνσταντινούπολη ως μια εξαιρετική ευκαιρία να μοιραστούμε καλύτερες αξίες, να δημιουργήσουμε καλύτερες ιδέες και στρατηγικές και έτσι να αποκτήσουμε καλύτερα αποτελέσματα από την άποψη της οικονομικής απόδοσης και της κοινωνικής ευημερίας», ανέφερε ο κ. Bytyqi στην ομιλία του. Πρόσθεσε επίσης ότι η πανδημία COVID-19 κατάφερε να αυξήσει την ευαισθητοποίηση της επιχειρηματικής κοινότητας για τη σημασία της συνεργασίας και της αλληλεγγύης, και ότι μόνο με τη συνεργασία των κοινωνιών μπορούν να δημιουργήσουν καλύτερα και πιο προβλέψιμα επιχειρηματικά περιβάλλοντα. Στην τελετή παρευρέθηκαν επίσης και μίλησαν ο Γενικός Γραμματέας του ΟΟΣΑ κ. Angel Gurría, καθώς επίσης ο Τούρκος πρόεδρος κ. Recep Tayyip Erdoğan.

4. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Πτώση της Βόρειας Μακεδονίας στην 111^η θέση στον Διεθνή Δείκτη Διαφθοράς για το 2020

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Δείκτη Διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας για το 2020, η Βόρεια Μακεδονία κατατάχθηκε στην χαμηλότερη θέση που έλαβε ποτέ, από το 2001 (ήτοι στην 111^η θέση). Με τον ίδιο αριθμό πόντων αλλά 5 θέσεις χαμηλότερα στη λίστα κατάταξης, η Βόρεια Μακεδονία πέτυχε το χειρότερο αποτέλεσμα τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Κατέλαβε τη ίδια θέση με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τον Παναμά και τη Μογγολία και κατέγραψε τα χαμηλότερα αποτελέσματα στους τομείς του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της πρόσβασης σε πληροφορίες.

-Δείκτης τιμών καταναλωτή και δείκτης λιανικής τιμής, Δεκέμβριος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, ήταν 100,4, ενώ ο Δείκτης τιμών Λιανικής ήταν 101,0. Το 2020, σε σύγκριση με το 2019, ο δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 1,2%, ενώ ο δείκτης τιμών λιανικής αυξήθηκε κατά 0,4%. Η κίνηση του δείκτη τιμών καταναλωτή το 2020 ήταν διαφορετική από ορισμένες ομάδες κατανάλωσης. Αύξηση δεικτών σημειώθηκε στις ομάδες: Αλκοολούχα ποτά, καπνός και φάρμακα κατά 5,3%, Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες κατά 2,6%, Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά κατά 2,4%, Εστιατόρια και ξενοδοχεία κατά 2,2%, Στέγαση, νερό, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα κατά 2,0%, Υγεία και αναψυχή και πολιτισμός κατά 0,9%, Επιπλώσεις, οικιακός εξοπλισμός και συνήθης συντήρηση του σπιτιού κατά 0,4%, Εκπαίδευση κατά 0,3%. Μείωση σημειώθηκε στις ομάδες: Μεταφορές κατά 6,0%, Ρούχα και υποδήματα κατά 1,3% και Επικοινωνία κατά 0,1%. Η κίνηση του δείκτη λιανικής τιμής το 2020 ήταν διαφορετική και από διάφορες ομάδες προϊόντων. Αύξηση των δεικτών σημειώθηκε στις ομάδες: Βιομηχανικά προϊόντα τροφίμων κατά 2,9%, Γεωργικά προϊόντα κατά 1,1%, Ποτά κατά 0,4% και Υπηρεσίες κατά 0,1%. Η μείωση των δεικτών καταγράφηκε στις ομάδες: Μη διατροφικά βιομηχανικά προϊόντα και καπνός κατά 0,2%. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2019, αυξήθηκε κατά 2,3%, ενώ ο Δείκτης Τιμών Λιανικής αυξήθηκε κατά 1,7%. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, αυξήθηκε κατά 0,4%. Η αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή, τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, ήταν αποτέλεσμα των υψηλότερων δεικτών λιπαρών ουσιών κατά 1,2%, γάλα κατά 0,8%, κρέας κατά 0,6%, αυγά κατά 0,5%, τυρί, προϊόντα διατροφής π.δ.κ.α., οινοπνευματώδη κατά 0,2%. Τον Δεκέμβριο του 2020, σημειώθηκε επίσης αύξηση των υγρών καυσίμων για νοικοκυριά κατά 5,7%, ιατρικές υπηρεσίες κατά 4,3%, καύσιμα και λιπαντικά για εξοπλισμό προσωπικής μεταφοράς κατά 2,7%, άλλες υπηρεσίες για εξοπλισμό προσωπικής μεταφοράς κατά 1,3%, χαλιά και άλλες επενδύσεις δαπέδων, μέσα εγγραφής κατά 1,2%, αέριο για νοικοκυριά κατά 1,1%, άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες π.δ.κ.α. 0,9%, συντήρηση και επισκευή προσωπικού εξοπλισμού μεταφοράς κατά 0,8%, άλλα ιατρικά προϊόντα κατά 0,6%, φαρμακευτικά προϊόντα κατά 0,5%, πραγματικές ενοικιάσεις καταβάλλεται από ενοικιαστές, υφάσματα οικιακής χρήσης κατά 0,4%, άλλα είδη αξεσουάρ ένδυσης και ένδυση, γυάλινα σκεύη, επιτραπέζια σκεύη και οικιακά σκεύη, εξοπλισμός επεξεργασίας πληροφοριών κατά 0,3%, υλικά ένδυσης, συντήρηση και επισκευή της κατοικίας κατά 0,2%. Μείωση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, τον Δεκέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, σημειώθηκε στα φρέσκα ή διατηρημένα με απλή ψύξη φρούτα κατά 4,8%, φρέσκα ή διατηρημένα με απλή ψύξη λαχανικά εκτός από πατάτες και άλλους κόνδυλους κατά 3,8%, ψωμί και δημητριακά κατά 0,8%, ψάρια και θαλασσινά κατά 0,7%. Τον Δεκέμβριο του 2020, σημειώθηκε επίσης μείωση των δεικτών εξοπλισμού για λήψη, εγγραφή και αναπαραγωγή ήχου και εικόνας κατά 2,0%, φωτογραφικός και κινηματογραφικός εξοπλισμός και οπτικά όργανα κατά 1,4%, ηλεκτρικές συσκευές για προσωπική φροντίδα κατά 1,1%, μικρές ηλεκτρικές οικιακές συσκευές κατά 0,7%, μεγάλες οικιακές συσκευές κατά 0,3%, υποδήματα, επίπλα και επίπλωση, αυτοκίνητα, ανταλλακτικά και αξεσουάρ για εξοπλισμό προσωπικής μεταφοράς, άλλες συσκευές, είδη και προϊόντα για προσωπική φροντίδα, άλλα προσωπικά είδη κατά 0,2%.

-Ζάεφ: Μειώνεται ο αριθμός των υπαλλήλων της Δημόσιας Διοίκησης το 2021

Ο Πρωθυπουργός Ζόραν Ζάεφ δήλωσε σε συνέντευξη για το Νέο Έτος ότι η Κυβέρνηση σκοπεύει να μειώσει τον αριθμό των εργαζομένων στη δημόσια διοίκηση, προκειμένου να καταστεί πιο παραγωγική στην υπηρεσία των πολιτών.

-Έρευνα: 24% των νέων στη Βόρεια Μακεδονία χωρίς εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση

Μια έρευνα που διεξήχθη από το "Youth Info – North Macedonia" αποκαλύπτει ότι στη Βόρεια Μακεδονία το 24,1% των νέων ανήκει στην ομάδα "Χωρίς Εκπαίδευση, Απασχόληση ή Κατάρτιση (NEET)", αριθμός διπλάσιος από τον μέσο όρο στην ΕΕ. Εξ αυτών, το 36,6% δεν έχουν ποτέ εργαστεί, οι περισσότεροι από τους 25 έως 29 ετών, έχουν αποφοιτήσει μόνον από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ζουν στις αγροτικές περιοχές της χώρας. Στην περιοχή των Βαλκανίων, μόνο το Κόσσοβο και η Αλβανία έχουν υψηλότερο ποσοστό NEET σε σύγκριση με τη Βόρεια Μακεδονία, 28,5% και 26,5% αντίστοιχα, ενώ το Μαυροβούνιο έχει το χαμηλότερο ποσοστό 16,2%.

COVID-19: Μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού & σχετική με τον κορωνοϊό ειδησιογραφία

-Ο Π/Θ της Βόρειας Μακεδονίας ανακοινώνει 5^η δέσμη μέτρων για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης εξ' αιτίας της πανδημίας COVID-19

Ο Πρωθυπουργός της Βόρειας Μακεδονίας κ. Ζόραν Ζάεφ ανακοίνωσε πρόσφατα ότι η Κυβέρνηση σκοπεύει να εφαρμόσει 5^η δέσμη οικονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19. Ειδικότερα, προγραμματίζονται διαβουλεύσεις με συνδικαλιστικές οργανώσεις, οικονομικά επιμελητήρια, ΜΚΟ και εμπειρογνώμονες, προκειμένου να δημιουργηθεί μια σειρά μέτρων που θα στοχεύει σε οντότητες που χρειάζονται περισσότερο βοήθεια. Με τις προηγούμενες δέσμες μέτρων, παρασχέθηκαν στους πολίτες και τις επιχειρήσεις 1,15 δισ. ευρώ. Σε κοινή συνέντευξη Τύπου με τον Υπουργό Οικονομικών, Φατμίρ Μπεσίμι, ο Π/Θ τόνισε ότι, το 2021 είναι μια χρονιά επανεκκίνησης και οικονομικής ανάκαμψης. Οι κύριες επενδύσεις θα αφορούν σε επενδύσεις κεφαλαίου για υποδομές, ενέργεια, ψηφιοποίηση και γεωργία, ύψους περίπου 23 δισ. δηνariών, με κυρίαρχο τομέα αυτόν της ενέργειας. Ο προϋπολογισμός, υπογράμμισε ο Π/Θ, είναι ισορροπημένος, υπεύθυνα σχεδιασμένος και προσαρμοσμένος ανάλογα, για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις. Το 2020, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, τα οικονομικά μέτρα στόχευαν στην επιβίωση των επιχειρήσεων, τη διατήρηση θέσεων εργασίας, την τόνωση της κατανάλωσης και της ρευστότητας. Η συζήτηση για τη δημιουργία του επόμενου οικονομικού πακέτου μέτρων, βάσει των επιπτώσεων της κρίσης στην υγεία και την οικονομία, θα διεξαχθεί τον Ιανουάριο και τα μέτρα για το 2021 θα ληφθούν τον Φεβρουάριο.

-Η 5^η δέσμη μέτρων πρέπει να στοχεύει στη ρευστότητα των επιχειρήσεων

Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου (OEMVP), κ. Nebi Hoxha σχολιάζοντας την 5^η δέσμη μέτρων κατά της κρίσης ανέφερε ότι πρέπει να επικεντρωθεί στη ρευστότητα των εταιρειών για να επιβιώσουν από την πανδημία, να ενισχύσει κλειστούς τομείς, όπως ο τουρισμός με την υιοθέτηση πρωτοκόλλων σύμφωνα με τον ΠΟΥ για την ομαλή λειτουργία τους, να συνεχιστούν οι επιδοτήσεις μισθών των 14.500 δηνariών τουλάχιστον μέχρι τις 20 Μαρτίου τ.ε., να αυξηθεί το ταμείο της Αναπτυξιακής Τράπεζας για δάνεια χαμηλού επιτοκίου, για την εισαγωγή πρώτων υλών με μηδενικό ειδικό φόρο κατανάλωσης, να παρέχει χρηματοδότηση σε εταιρείες που επενδύουν στην ψηφιοποίηση, να καταργήσει τον φόρο επί των κερδών έως το 2022 για τις πλέον πληγείσες εταιρείες και να ακυρώσει όλες τις αποφάσεις για ένα μορατόριουμ στα αστικά σχέδια σε Δήμους που εμποδίζουν κατασκευαστικές επενδύσεις αξίας άνω των 500 εκατ. ευρώ. Εκτίμησε ότι περισσότερες από 4.000 επιχειρήσεις κινδυνεύουν να χρεοκοπήσουν τους πρώτους 6 μήνες του έτους.

-15 Επιχειρήσεις στο Γκόστιβαρ λαμβάνουν 500 επιχορηγήσεις από την CARE International

15 τοπικές επιχειρήσεις από το Gostivar και τη γύρω περιοχή έχουν λάβει επιχορηγήσεις 500 ευρώ από τον Διεθνή Οργανισμό CARE για την προμήθεια αγαθών και υλικών για την ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους. Η δράση υλοποιείται μέσω του προγράμματος "Αγώνας ενάντια στις αρνητικές συνέπειες της κρίσης COVID-19 μεταξύ των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων" που υλοποιείται από την ανθρωπιστική ένωση Ρομά "Moon", με τη στήριξη άλλων οργανώσεων εταίρων από τη Βόρεια Μακεδονία, τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, τη Σερβία, το Κόσσοβο και το Μαυροβούνιο.

Η Προϊσταμένη

Παγώνα Λάρδα
Σύμβουλος ΟΕΥ Α'